

Länsstyrelsen
Västerbotten

DOROTEA KOMMUN

Yttrande

2025 -04- 15

1 (4)

Datum
2025-04-14

Dnr: KS-2025-0075-303
Ärendebeteckning
2010-2025

För Dorotea kommun
Joakim Jonsson
joakim.l.jonsson@sweco.se

Yttrande över vattentjänstplan för Dorotea kommun

Länsstyrelsens övergripande bedömning är att samrådsversionen av kommunens vattentjänstplan är väl genomarbetad och tydlig samt uppfyller de innehållskrav som anges i 6b§ lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen konstaterar även att Dorotea har ett gediget internt arbete framför sig och att kommunen befinner sig i uppstarts-skede på flera fronter.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Dorotea kommun har gjort bedömningen att vattentjänstplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan och motiverat detta i undersökningen genom en checklista. Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning och ser dessutom en potential att planen kan bidra till en positiv påverkan på miljön och människors hälsa,

Allmänt

Förslaget till vattentjänstplan är övergripande och i kommande revideringar finns ett behov att konkretisera åtgärderna ytterligare. Att detta inte redan implementerats kan förklaras med att kommunen ännu inte har någon fastställd VA-plan för att beskriva mål, prioriteringar, åtgärder och investeringar för de kommande åren. Att kommunen saknar en långsiktig kommunal planering för VA-verksamheten behöver prioriteras. Kommunen saknar även en dagvattenstrategi, men då dagvattenanläggning endast finns i Dorotea tätort, är det rimligt att inte prioritera framtagande av en dagvattenstrategi för närvarande. I de mindre orterna sker omhändertagandet av dagvattnet lokalt. Någon handlingsplan för skyfall finns inte, däremot har en skyfallskartering genomförts med syfte att lokalisera de av Dorotea kommuns VA-anläggningar som riskerar att drabbas negativt i samband med skyfall och skyfallsliknande regn. Fyra anläggningar har konstaterats vara i riskzonen vid ett skyfall och enligt åtgärdsbeskrivningen under punkt 6.2 krävs vidare detaljstudier. Någon tidplan för detta föreslås inte. Även om Dorotea förväntas vara relativt måttligt påverkat även av kraftiga skyfall och höga flöden är

2025-04-14

2010-2025

-

det viktigt att frågan ges ett tydligt fokus i och med klimatförändringar blir alltmer påtagliga och viktiga att planera för.

Kommunen har valt att inte tidsätta några aktiviteter i vattentjänstplanen. Som Länsstyrelsen förstår så kommer åtgärderna att prioriteras och tidsätts i en kommande VA-plan. Det är i och för sig rimligt, men det innebär även att kommunen behöver fokusera på att färdigställa VA-planen så snart det är möjligt så att aktiviteterna inte fördröjs. Eftersom kommunen inte har tidsatt åtgärderna går det in nuläget inte att tydligt se hur kommunen har gjort sina prioriteringar. Det skulle även vara bra att förtydliga kommunens styrkor och svagheter inom området.

Samverkan med Åsele kommun i och med bildandet av Södra Lapplands avfalls och VA AB, är så vitt Länsstyrelsen förstår redan i gång, vilket Länsstyrelsen ser som mycket positivt. Konsekvenser av denna uppdelning skulle gärna kunna förtydligas. Exempelvis genom att beskriva hur uppdrag och ansvar för åtgärder i vattentjänstplanen ser ut i förhållande till bolaget.

Åtgärder för att skydda vattenförekomster

Inom Dorotea kommun finns, utifrån befintlig kunskap, inga vattenförekomster som är utpekade i risk eller osäker risk för övergödning i cykel 3. I planen bör eventuell ny kunskap om tillståndet i vattenmiljön efter 2019, också beaktas.

2.5 Områden med enskilt VA

Beskrivningen av statusen enligt VISS behöver uppdateras. Ett exempel är nr 2 Rajastrand, där hänvisning sker till att vattenförekomsten Lill-Rajan har otillfredsställande ekologisk status - det ska vara potential i stället för status. I den inledande texten hänvisas endast till ekologisk potential och inte till ekologisk status.

4.1.3 Vattenskyddsområden

Det är bra om kommunen kan relatera åtgärdsbehovet utifrån bedömningar i VISS med hur kommunen prioriterar sitt arbete med översyn av vattenskyddsområden. Enligt VISS finns 3 grundvattenförekomster som har behov av revidering av vattenskyddsområde (se tabell nedan).

WA90008813	Avasjö	Revidera vattenskyddsområde Avasjö
WA90008813	Avasjö	Revidera vattenskyddsområde Borga
WA18432839	Sallsjöåsen, Laiksjöområdet	Revidera vattenskyddsområde Lajksjö
WA86315351	Lavsjö	Revidera vattenskyddsområde Lavsjö

2025-04-14

2010-2025

-

Övriga synpunkter

Länsstyrelsen saknar redovisning av vilken kontroll av vattenkvalitet som sker med anledning av uppföljning av påverkan från avlopp, framför allt utsläpp från reningsverk. Det kan vara viktig information för att förstå på vilken grund som kommunen gör sin bedömning av åtgärdsbehov.

Bilaga 2, punkt 3, Miljö

I denna punkt bör utgångspunkten också vara risken att försämra status i vattenförekomster, oavsett om de tidigare är hårt belastade av näringsämnen eller inte. Om statusen i en vattenförekomst är hög eller god får den enligt lagstiftningen om MKN vatten inte försämrats. Hänvisning sker också till närheten till vattenförekomst, vilket är bra, men i sammanhanget behöver också hänsyn tas till utsläpp till vattenmiljö som inte är vattenförekomst men som kan bidra till negativ påverkan på nedströms liggande vattenförekomst. Hänvisning sker till begreppet känslig, detta begrepp behöver definieras.

VA-planering inom kommunalt verksamhetsområde

Dorotea kommun står inför utmaningen att hantera ett vikande antal medborgare samtidigt som Borgarfjälls-området som till stor del utgörs av anslutna fritidshus expanderat de senaste decennierna. Samtidigt beskrivs att kommunens ledningsnät varit väldigt utsatt för vattenläckor under de senaste åren och att det stundtals varit problem med att klara vattenleveransen i Avasjö. Liksom de flesta andra kommuner har Dorotea ett stort investeringsbehov i Va-näten.

Länsstyrelsen erinrar om är viktigt med framförhållning och god planering för att nödvändiga taxehöjningar ska vara förutsägbara och tillräckliga. Tjänstemannaorganisationen står inför en pedagogisk utmaning att informera politik och kommuninnevånarna om att det finns behov av påtagliga taxehöjningar. Därför kan det vara klokt att göra en ekonomisk modell för VA-kollektivet på lång sikt.

För kännedom

Riksrevisionen har nyligen granskat statens uppföljning och tillsyn över kommunernas ansvar att tillhandahålla allmänna vattentjänster om det behövs för människors hälsa eller för miljön. Trots kända risker med bristande underhåll och förnyelse konstaterar Riksrevisionen att frågan

2025-04-14

2010-2025

-

om underhåll och förnyelse hamnat i skymundan, till förmån för prioritering av utbyggnad av allmänna vattentjänster till geografiska områden som inte har sådana idag. Detta bör tas i beaktande i kommunens vattentjänstplan, det vill säga att gärna ytterligare lyfta fram åtgärder som handlar om underhåll och förnyelse av befintligt VA.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av biträdande enhetschef Joacim Jacobsson med miljöhandläggare Hans Sandberg som föredragande.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.